30/03/2021

Δασκαλογιάννης: Ο Κρητικός εθνομάρτυρας που ξεσήκωσε τα Σφακιά

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Ο Ιωάννης Βλάχος ή Δασκαλογιάννης (Ανώπολη Σφακίων, 1725 – Ηράκλειο, 17 Ιουνίου 1771) ήταν Έλληνας επαναστάτης των Ορλωφικών, μίας εκ των μεγαλύτερων προεπαναστατικών εξεγέρσεων στον Ελλαδικό χώρο.

Συγκεκριμένα τον Απρίλιο του 1770, και αφού προηγουμένως είχαν συγκεντρώσει τρόφιμα και πολεμοφόδια και είχαν οχυρώσει καίρια περάσματα στα βουνά, οι Σφακιανοί έδιωξαν τον εισπράκτορα, που πήγε να εισπράξει τον κεφαλικό φόρο. Στη συνέχεια επιτέθηκαν και σκότωσαν αρκετούς Οθωμανούς που ζούσαν σε πεδινά μέρη της περιοχής και άρπαξαν τις περιουσίες τους, αναγκάζοντας τους υπόλοιπους να ζητήσουν καταφύγιο σε κοντινά φρούρια. Αυτή η πρώτη επίθεση κατά των μουσουλμάνων της Κρήτης έγινε το Πάσχα του 1770, σε μια συμβολική κίνηση που σχετιζόταν με τη Ορθόδοξη πίστη των υπόδουλων Ελλήνων ότι το γένος των Ρωμιών θα απελευθερωθεί κάποια μέρα από τους Τούρκους. Μεταξύ

άλλων είχε διαμορφωθεί ο μύθος ότι κάθε Πάσχα οι Άγγελοι εορτάζουν το Πάσχα μέσα στον Ιερό Ναό της Αγίας Σοφίας.

Μετά την αντεπίθεση των τούρκων άρχισε ο κλεφτοπόλεμος στις κορφές των βουνών και σε σημεία που ήταν δύσκολο να φτάσει ο οθωμανικός στρατός. Όταν λεηλατήθηκε η Ανώπολη, η γυναίκα του, δύο από τις κόρες του και ο αδελφός του Δασκαλόγιαννη πέφτουν στα χέρια των Τούρκων. Οι συμπολεμιστές του τον αποτρέπουν να παραδοθεί, αλλά όταν μπήκε ο χειμώνας και ο πληθυσμός εξαντλήθηκε από τον ανταρτοπόλεμο, ο Δασκαλογιάννης φόρεσε τα άρματά του και εμφανίζεται μπροστά στους Τούρκους που τον μετέφεραν αρχικά στο Φραγκοκάστελο και στη συνέχεια στο Ηράκλειο έφιππος, μαζί με την κόρη του Μαρία.

Όταν οι τούρκοι βεβαιώθηκαν ότι δεν είχαν να κερδίσουν τίποτα από τον αιχμάλωτο Σφακιανό, διέταξαν το βασανιστικό του τέλος. Έδεσαν σφιχτά τον Δασκαλόγιαννη σε ένα ικρίωμα που είχε στηθεί στην ανατολική πλατεία του Ηρακλείου και ο δήμιος άρχισε να αφαιρεί με τσακμακόπετρες κομμάτια από τη σάρκα του και να τα πετάει στους συγκεντρωμένους. Έφεραν μπροστά του ένα μεγάλο καθρέφτη για να δει τον εαυτό του κατακρεουργημένο, αλλά και τον αδελφό του τον Σγουρομάλλη, ο οποίος είχα χάσει πια τα λογικά του. Ο Δασκαλόγιαννης πέθανε στις 17 Ιουνίου 1771 από ακατάσχετη αιμορραγία και το σώμα του έμεινε τρεις ημέρες εκτεθειμένο και ο πασάς επέτρεψε να ταφεί μόνο όταν απειλούνταν πλέον με αποσύνθεση. Υπάρχουν μαρτυρίες ότι το θέαμα του βασανισμού του Δασκαλόγιαννη ήταν τόσο αποτρόπαιο που απέβαλλαν έγκυες χανούμισσες!

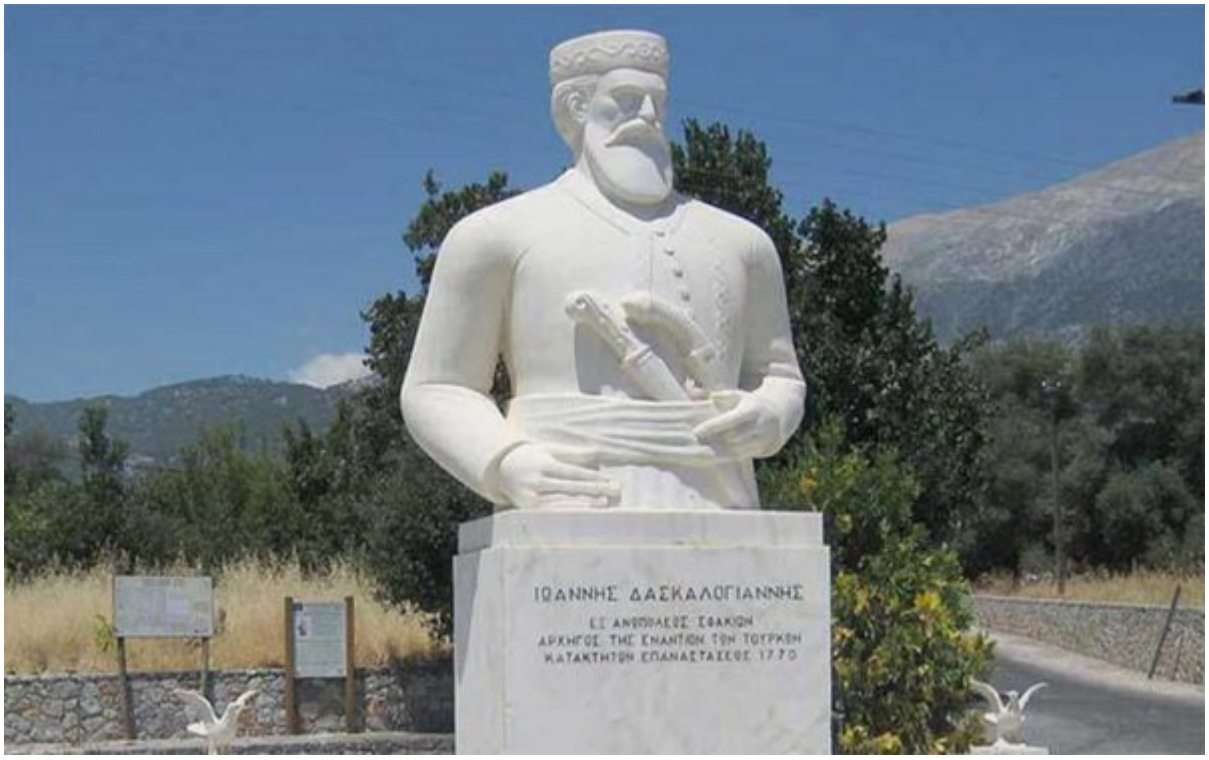
ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΑΣΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ
ΕΞ ΑΝΩΜΑΛΕΩΣ ΣΦΑΚΙΩΝ
ΑΡΧΗΓΟΣ ΤΗΣ ΕΝΑΝΤΙΩΝ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΩΝ
ΚΑΤΑΚΤΗΤΩΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ 1770